

Sygn. akt III Ca 59/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Magdalena Hupa - Dębska

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa S. S.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 4 października 2013r., sygn. akt I C 881/13

1 zmienia zaskarżony wyrok :

a w pkt 1 i 2 w ten sposób, że oddala powództwo;

b w pkt 3 w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 617zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

c w pkt 4 w ten sposób, że go uchyla;

1 zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 495zł (czteryście dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 59/14

UZASADNIENIE

Powód S. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 7 czerwca 1996 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt VI GC 740/96 i zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podniósł, że roszczenie wynikające z tego tytułu egzekucyjnego, na podstawie którego pozwany wszczął egzekucję nie może być egzekwowane, gdyż uległo przedawnieniu jako wydane w dniu 7 czerwca 1996 roku, natomiast

postępowanie egzekucyjne na jego podstawie wszczęto po upływie 10 lat od dnia jego wydania, pomimo przedawnienia roszczenia, zgodnie z art. 125 § 1 kpc.

Pozwana (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w R. wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, podając, że nie doszło do przedawnienia, albowiem każda czynność podjęta przed organem egzekucyjnym przerywa bieg przedawnienia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 października 2013r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w pkt 1 pozbawił wykonalności tytułu wykonawczy w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 7 czerwca 1996 roku, sygn. akt VI GC 740/96 w zakresie kwoty należności głównej w wysokości 3 888,27 zł (trzy tysiące osiemset osiemdziesiąt osiem złotych 27/100), a w zakresie odsetek powyżej kwoty 735,06 zł (siedemset trzydzieści pięć złotych 6/100); w pkt 2 w pozostałym zakresie powództwo oddalił, w pkt 3 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pkt 4 nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej kwotę 195 zł (sto dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem opłaty od pozwu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że dnia 5 marca 2007 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej G. M. w zastępstwie P. D. wszczął egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 7 czerwca 1996 roku opatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 18 lipca 1996 roku, na wniosek pozwanego. Tytuł wykonawczy obejmował kwotę należności głównej w wysokości 3.888,27 zł oraz odsetki. Stan zadłużenia powoda na dzień 20 sierpnia 2013 roku wynosił 42.799,24 zł, na którą składała się należność główna 3.888,27 zł, odsetki 33.326,62 zł, koszty sądowe w kwocie 793 zł, koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 600 zł, 371,94 zł kosztów egzekucji.

Stwierdził Sąd, że dotychczas wyegzekwowano od powoda kwotę 735,06 zł tytułem odsetek, kwotę 793 zł tytułem kosztów sądowych oraz kwoty 600 zł i 371,94 zł tytułem kosztów postępowanie egzekucyjnego.

W tym stanie rzeczy uznał Sąd pierwszej instancji, iż podstawą słusznego żądania pozwu był zarzut przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym - wyrokiem Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 7 czerwca 1996 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VI GC 740/96, na podstawie którego komornik wszczął na wniosek wierzyciela postępowanie egzekucyjne. Zważył, że zgodnie z art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczenia tego rodzaju był krótszy.

Wskazał, że skoro egzekucja przeciwko powodowi została wszczęta na wniosek pozwanego dnia 14 lutego 2007 roku, po upływie 10 lat od dnia wydania powyższego wyroku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, to zgodnie z art. 840 § 2 kpc powód mógł w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części, bowiem po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło. Podnosił Sąd Rejonowy, iż do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania zalicza się wykonanie zobowiązania, świadczenie w miejsce wypełnienia (datio in solutum), potrącenie, dobrowolne zwolnienie z długu, odnowienie, zaś przedawnienie roszczenia jest zdarzeniem powodującym przekształcenie się zobowiązania w naturalne i niemożność jego dochodzenia czy egzekucji w razie podniesienia takiego zarzutu przez dłużnika.

W tym stanie rzeczy uznał, że zostały spełnione przesłanki wynikające z art. 840 kpc, a pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego był zasadny, gdyż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, jakim jest przedawnienie roszczenia. Wskazał, że w niniejszej sprawie nie nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia, bowiem wpłaty dokonywanych przez powoda w ramach toczącej się egzekucji nie sposób traktować jako dorozumiane uznanie roszczenia, czy dorozumiane zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia roszczenia, gdyż z okoliczności wynika jednoznacznie, że wpłaty dokonywane były przez powoda w ramach przymusu państwowego, jakim jest egzekucja komornicza.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne w zakresie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności co do całej należności głównej oraz co do odsetek powyżej kwoty 735,06 zł, oddalając pozew w pozostałym zakresie, w jakim tytuł wykonawczy został już wyegzekwowany. W zakresie należności odsetkowej w

kwocie 735,06 zł oraz w zakresie zasądzonych w tytule wykonawczym kosztów procesu w kwocie 550 zł tytuł został już wyegzekwowany, zatem roszczenie o pozbawienie tytułu wykonalności co do tych kwot wygasło.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 kpc, kosztach sądowych - na mocy art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana, domagając się jego zmiany i oddalenia powództwa w całości oraz obciążenie jej kosztami postępowania za obie instancje, względnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej.

Zarzucała naruszenie prawa materialnego w postaci art. 125 § 1 kc w zw. z art. 123 § 1 kc w zw. z art. 124 § 1 kc poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy z tych norm wynika, że termin przedawnienia został przerwany przez czynności dokonane przed Komornikiem, a w związku z wydaniem postanowienia z dnia 28 marca 2003r. termin przedawnienia biegnie na nowo od tej daty. Uzasadniała, że wskutek postanowienia o umorzeniu postępowania wobec bezskuteczności egzekucji doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia, a wniosek z 2007r. został złożony przed upływem terminu, który miał miejsce w marcu 2013r. Wskazała skarżąca, iż termin biegnie dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia o umorzeniu postępowania, umorzenie postępowania nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia egzekucji w przyszłości i stosowny wniosek ponownie przerywa bieg przedawnienia.

Apelująca zarzucała, iż doszło do sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego mających wpływ na treść orzeczenia, albowiem niezasadnie uznano, że egzekucja przeciwko powodowi została wszczęta 14 lutego 2007r., podczas gdy postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem Komornika z dnia 28 marca 2003r., czyli nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia.

Powód w odpowiedzi wniósł o oddalenie apelacji pozwanej i zwrot kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej musiała odnieść skutek.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalenia faktyczne zostały przez Sąd pierwszej instancji dokonane prawidłowo jedynie częściowo, z pominięciem środków dowodowych znajdujących się w jego dyspozycji, z których dopuszczono i przeprowadzono dowód. Wymagają one zatem uzupełnienia, które poczynił zatem Sąd drugiej instancji w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Odwoławczy zważył, iż z treści znajdującego się w aktach sprawy egzekucyjnej I Km 53/07 tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 7 czerwca 1996 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt VI GC 740/96 wynika, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone w oparciu o niego zostało umorzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Tytuł ten był przedmiotem postępowania dowodowego Sądu pierwszej instancji, który przeprowadzając z dokumentu dowód, nie wywiódł jednak z jego treści powyższych ustaleń faktycznych mimo stosownej wzmianki Komornika na tytule.

Z informacji Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej G. M. wynika nadto, iż postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi w oparciu o powyższy tytuł zostało wszczęte dnia 17 października 2002r. na podstawie wniosku wierzycielki z dnia 11 października 2002r. i umorzone na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc postanowieniem z dnia 28 mara 2003r.

W tym stanie rzeczy zasadnym był zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego mających wpływ na treść orzeczenia, albowiem niezasadnie uznano, że egzekucja przeciwko powodowi została wszczęta dopiero 14 lutego 2007r., podczas gdy w istocie miało to miejsce już wcześniej, jak wskazano powyżej.

Zasadny był także zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 125 § 1 kc w zw. z art. 123 § 1 kc w zw. z art. 124 § 1 kc poprzez ich niezastosowanie; z tych przepisów wynika bowiem, że termin przedawnienia został

przerwany przez czynności dokonane przed odpowiednim organem powołanym do tego – Komornikiem jako organem egzekucyjnym, a w związku z wydaniem postanowienia komorniczego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji z dnia 28 marca 2003r., należało przyjąć, iż termin przedawnienia biegnie na nowo od daty jego uprawomocnienia się.

Skoro tak, w istocie zasadnym było uznanie, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, że nie doszło do przedawnienia roszczenia jako zdarzenia powodującego niemożność egzekucji, a tym samym brak było podstaw do uwzględnienia powództwa.

Nie zaszyły zatem ostatecznie powoływane przez powoda w toku procesu przesłanki do pozbawienia wykonalności tytułu na zasadzie art. 840 § 1 kpc w postaci przedawnienia roszczenia, co do których w zakresie podstawy faktycznej i prawnej wskazywanej przez powoda w ramach postępowania istniało związanie Sądu.

Zarzuty podnoszone w apelacji zatem musiały doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia.

Z tych przyczyn zmieniono zaskarżony wyrok w zakresie pkt 1 i 2 w ten sposób, że oddalono powództwo w całości, na zasadzie art. 386 § 1 kpc.

Konsekwencją tego orzeczenia była zmiana wyrzeczenia o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego poprzez zasądzenie od przegrywającego w rozumieniu art. 98 kpc powoda na rzecz wygrywającej pozwanej kwotę 617zł tytułem kosztów wynagrodzenia pełnomocnika będącego adwokatem, obliczonego zgodnie z § 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, na zasadzie art. 386 § 1 kpc.

Rozstrzygnięcie o niewiszczonych kosztach sądowych zmieniono przez uchylenie na mocy art. 386 § 1 kpc, kierując się regulacją art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przyjmując, że zwolniony od kosztów powód był stroną przegrywającą proces.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, zasądzając od przegrywającego powoda na rzecz pozwanej kwotę 495zł z tego tytułu. Na sumę tę składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej będącego adwokatem obliczone stosownie do § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata od apelacji.

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Lucyna Morys – Magiera